

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. **39.** Fylke: *Vest Bygd*
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: *Øvrebo*
 Emne: *Høytidsmat ved familiefester* Bygdelag: *Reiersdal*
 Oppskr. av: *Panund Reiersdal* Gard: *Reiersdal*
 (adresse): *Øvrebo* G.nr. *33* Br.nr. *1-10*

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Når her eg set yohog*
 B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
elles det eg her høyrte eldre folk her fortalt.

SVAR

1. Fedrelen.

1. Ja, det var fast skikk og gå med sending, det var nabakoner, slekninger og andre som budd. Lang smna var det meir gjeldar.
2. Alltid enkeltvis.
3. Ukjendt
4. Ikke namn fast dag.
5. Berre ein gang.
6. Graut.
7. Full burt (se nr. 2)
8. I eldre tid, truleg til omkring 1890-1900 var det nytta amber, den var gridare og rikrare og berre grauten i, varmen hult lenger, farge ukjendt, men ambaran frå eldre tid var som regel ikke måla. I dette århundre til omkring 1915 var det nytta steintyfot.
9. Det var berre nytta graut, og det var berre holla sending.
10. Det var alltid kona sjølv som skulde gå.
11. Her aldri høyrte tale om at mannen gjekk.
12. Det var vanleg med braktering, gjerne ein dram eller eit glas vin og kakar og mat.
13. Ukjendt at når sers namn var brukta.

- 14. Ukjent at slikt var halde.
- 15. Her aldri høyrat at dei gjekk med sending til ugifte, dei var vist glad med at ingen kom.
- 16. Omkring 1915-20 skifta det med at dei gjekk yver frå grant til kakar.
- 17. Det var ikkje vanleg med gave til den nyfødte.
- 18. No er det mykje gjeven yver til gaver til den nyfødte i form av klæder (barneløy)
- 19-20 Det var lite med dåpskalar, men dersom det var halde barnedåp so var det dei næraste slektningar som var med som regel, og bygdefolk var sjøe med samtid
- 21-22. Ukjent

23. Ved barnedåp fyrstegens aldri noe slik som sending no, men det vert gjevne gaver av forskjellig slag.

B. Fødselsdag.

- 24. Nei ingen hvenner til det.
- 25. Lidt forskjelligt, some skal ha lidt hilstellig til kvart år, men for det meste er det berre ved runde tal
- 26. Familie og venner, også uvedne som vil ønske tillykke.
- 27. Det vert gjevne gaver både av bedne og uvedne.
- 28. Ukjent.
- 29. Det vert berre halde eit vanleg gjestebod utan noen serlege skikkar.

C. Konfirmasjon.

30. Her aldri høyrat tale om det var vanleg med noe serleg feiring av konfirmasjon

i eldre tid.

31-32. Det bygge brudeg omkring 1915 med konfirma
morgenselskap har innvikle og na i dette
virke her det kome yver til a bli ^{som} reime
bryllupsfeiring med ein masse gjester,
familie og venner, det hender nok ogsa
at læreren og presten vert bedne, men mein
nyddan.

33. Ukjendt.

34. Både bedne og ubedne gjer gaver,
dei virke meir nyddan.

35. Nei.

D. Bryllup.

36. Ukjendt.

37. Na er det seime stadig det vert halde
forlovelsesgjesterbad.

38 A.) 4 måltid vart servert om dagen,
B.) Morgensmat vart servert brød, lefse,
med smør og kalverus, syltflerk som pålegg
Midday var det fast regel med kjøttuppe
Ettermiddagsmat (kaffemat) med brød
lefse og kaker, og pålegg kalverus, mysmør
syltflerk. Mylk og kaffe vart nytta.
Kveldsmat var graut.

C.) Kjøttuppe til middag var fast rett.

D.) Ukjendt.

39. Det var vanleg at gjestene ^{bygdelyll} hadde
sending med av smør, mysmør (røstet
gommelzar) gjester lenger burt, frakom
med gavar.

40. Ja, med bygke in merke merke
i smør av farshyllig form.

41. Ukjendt.

42. Noe anna namn enn sending er ikkje
kjend.

- 43.-46. Sendingen vart teken med nær gjestene kom og bringt med av desse kjølv, kona og mannen.
- 47. Fleire dagar bryllup vart ikkje halde, det var slutt med det i fyrstninga av dette århundre, omkring 1905-10.
- 48. Ja, mange gjær det.
- 49. Det er endel gjær det
- 50. Gaver vart ikkje gjeve då, utan av foreldre og ~~gjæver~~ systkin somme tider.
- 51. Som regel er det fest berre ved runde fall.
- E. Gravøl
- 52. Alle i belaget, bygdene var indelt i Belag, familie og venner var bode. I belaget gjekk ein person rundt og bad til gravølet, dei som budde langt unna var bode skifflig.
- 53. Ukjendt at gravølet varte meir enn ein dag. Måltid var, morgon, middag, ettermiddagsmat (kaffemat) og kveldsmat.
- 54. Maten var likeins som i bryllup, og vart servert med langbord.
- 55. Ukjendt.
- 56. Ukjendt.
- 57. Ukjendt, at gravølet var holden utan om himnen.
- 58. Gjesterne hadde sending med til gravøl likeins som til bryllup.
- 59. Det var ingen faste regler for det, eller faste skikkar.
- 60. Full ut, se nr. 58.
- 61. Ukjendt.
- 62. Fleire dagars gravøl er ikkje kjendt her.

63. Øl vert som regel alltid bruka og er vanligt brukt no og, det vert anten kjøbt bier, ~~gibner~~ gibner eller alkohol-fritt øl, mange brygger ^{brygg} hjemme brennt eller liknande.

Brennerin vert lite bruka, some her ein dram til di som ynskjer det.

64. Det er mozelegt at sendinga helt seg lidt lenger ved gravøl en andre gjestebod, men noen lang tid var ikkje. Heimebrygging heldt seg nok lengst til gol, på andre gjestebod var det nok ikkje større skilnad.

65. No er det som vanlig tvo måltid, middag og kaffe, det er vanlig gjestebodsmaet.

66. Se nr. 63.

67. Nei her i bygda fyrkjem det aldri.

68. I belaget er det enno ikkje teke i bruk med skriftlig being, for lange her er vider dette var teke i bruk for di som budde langt unan er ukjendt.

69. Truleg omkring 1890.

F. Nye fester.

70. Nei.

71. Noen feiring av morsdagen kan ein ikkje seigje her er, men mor vert somtid komme ihug med ei tita gave, blomst eller liknande, på morsdagen.

72. Nei.

73. Nei det er ukjendt.

74. Nei noen veskilde kakor vert ikkje bruka, det er berre vanlige kakor som di baker, om det vert bruka.

75. Gjennom aviser.